

Magyar—iraki vízügyi tárgyalások

Magyar—iraki vízgazdálkodási együttműködési tárgyalások kezdődtek kedden Budapesten. A magyar küldöttséget Dégen Imre államtitkár, az OVH elnöke, az Iraki Köztársaság delegációját Mukram Al-Talabani öntözésügyi miniszter vezeti. Az első plenáris ülésen a tárgyaló felek közölték, hogy mindkét kormány jóváhagyta az idén áprilisban Bagdadban aláírt magyar—iraki vízgazdálkodási műszaki-tudományos és gazdasági együttműködési megállapodást.

Bányásznap munkasiker

Kiemelkedő, szép munkasikerrel készülnek a közelgő bányásznapra a Nagyalföldi Kutató és Feltáró Üzem olajbányászai. Szeptember 1-ig elérik a 130 ezer méter kutató és feltáró fúrást, ami annyit jelent, hogy az esedékes üzemi területek kerekén tízezer méterrel töldják meg. A kongresszusi munkaversenyben tett vállalásuk teljesítésére garancia, hogy kedden már a 127 ezredik méter elérését jegyezték be a szocialista brigádok naplójába.

POSTALÁDA

Parkosítók panasza

Ötvenéves városépítők küldtek levelet szerkesztőségünkbe a Feltámadás utcából, akik a csatornázás előtt szépen rendbehozták a parkokat. A közművesítés befejeztével újult erővel fogtak hozzá a munkához, és hamarosan ismét széppé varázsozták az utcát. Az itt lakók öröme azonban nem sokáig tartott, mert megjelentek a DÉGÁZ dolgozói, és újra odalett a munka eredménye. A vállalat köteles a kárt megtéríteni, illetve a rendet helyreállítani. Nem tudni, hogy azóta megtették-e ezt, annyi azonban bizonyos, hogy az utca lakói elégedetlenek. Megértik, hogy közművesítésre szükség van, de azt kérik, azalatt ügyeljenek a sok fáról és egyéb anyagi árán rendbehozott virággyakra. Ha pedig a parksáv felbontása elkerülhetetlen, értesítsék őket előre, és akkor nem végeznék fölösleges munkát.

Befejezetlen munka

Már három hete befejezték a gázcsövek fektetését a DÉGÁZ dolgozói a Bem tábork utcában és a Hattyas soron. Elszállították a Dobó utca 5/B számú ház előtti ideiglenes raktárt is, de egy nagy kupac szemét, rozsdás vasdarabok, föld- és kőtör-

Évadnyitó társulati ülés a színházban

A Szegedi Nemzeti Színház évadnyitó társulati ülését tegnap délelőtt tartották meg a Bartók Béla Művelődési Központban. Az ülésen részt vett dr. Agoston József, a megyei pártbizottság titkára, Szabó G. László, a városi pártbizottság osztályvezetője, Bögel József, a Kulturális Minisztérium főelőadója, Forgó Pál, a városi tanács művelődésügyi osztályának vezetője, dr. Kovács József, a megyei tanács művelődésügyi osztályának munkatársa, valamint a színházi és a művészeti dolgozók szakszervezetének képviselői is. *Giricz Mátyas*, a színház igazgatója köszöntötte a társulatot, majd bemutatta az új évadra Szegedre szerződött művészeket: *Falu helyi* Magda és *Tóth Gabriella* színművésznőket, *Szűcs András* és *Poór Péter* színművészeket, *Tesszari Gábor* színművészt és segédrendezőit, *Tóth Katalin* gyakorlatos színművésznőt, *Zsádon Andrea* és *Vághelyi Gábor* magánénekeseket, *Sziklai Ágnes* és *Periaki Ágnes* énekkari tagokat, *Kovalcsik Éva* tánc-kari tagot és *Szűcs János* rendezőt.

Ezután *Giricz Mátyas* összefoglalóan ismertette a városi tanács és a pártbizottság elmúlt félévi állásfoglalását a színház helyzetéről és tevékenységéről. Tá-

jékoztatta a társulatot a két dokumentum azonos tartalmú megállapításairól, amelyek — mint elmondta — világos képet adnak a színház utóbbi két-három évben végzett munkájáról és egyben évekre megszabják az intézmény további útját is. Az idei évad műsorgeteréről a következőket mondta: — A műsorgeterv összeállításánál egyrészt a társadalmi és irodalmi elvárások, másrészt a megvalósításban rejlő társulati lehetőségek szolgálták alapul. A soron következő színiévadban ünnepljük hazánk felszabadulásának 30. évfordulóját, melynek kapcsán négy új magyar mű bemutatására is készülünk. Drámai részlegünk bemutatja *Balázs Béla* és *Kodály Zoltán* Cinka Panna balladája című művét, mely valóságos ósbemutatónak számít, hiszen 1948 márciusában mindössze két alkalommal, megcsonkítva játszották. Bemutatjuk *Gáspár Margit* *Tűzvarázs* című, felszabadulási témával foglalkozó drámáját, *Vörösmarty—Görgey—Illés* *Egy fiú és a tündér* című musicaljét, *Vántus István* *Aranykoporsó* című operáját, valamint új ósbemutatóként. Az elmúlt években sikerrel játszottunk szovjet, szerb és lengyel drámát. Ezt a sort kívánjuk folytatni *Peter Hacks* *A lobositzai csata* cí-

mű darabjának ósbemutatójával. Ezután ismertette az idei évadra jóváhagyott műsorgetervet a bemutatók sorrendjében: *Balázs—Kodály*: Cinka Panna balladája (bemutató szeptember 27-én), *Donizetti*: *Don Pasquale*, *Vörösmarty—Görgey—Illés*: *Egy fiú és a tündér*, *Gáspár*: *Tűzvarázs*, *Kálmán*: *Cirkuszhercegnő*, *Verdi*: *Otello*, *Shakespeare*: *VI. Henrik*, *Hacks*: *A lobositzai csata*, *Bernstein*: *West side story*, *Vántus*: *Aranykoporsó*, *Hugo*: *A királyasszony lovagja*. A tizenegy bemutató mellett hét felújítást terveznek, a következők sorrendben: *Lohengrin*, *Faust*, *A truba-dúr*, *Fidelio*, *Tosca*, *Don Juan*, valamint a Pécsi Ballett vendégjátéka. A gyermekszínház és a kishíradó idei munkájáról, valamint a külföldi kapcsolatokról a színház igazgatója a többi között elmondta: — A gyermekszínház az idén is a színház és a művészek külön áldozatvállalása alapján működhet, örülünk, ha megfelelő segítséggel a következő naptári év költségvetésébe, mint rendszeresített feladatot állíthatnánk be. Stúdiószínházunkban, a Szegedi Kishíradó tavaly bemutatott műve, a *Marat halála* és *Az anya* iránt még mindig jelentős az érdeklődés. E két sikeres produkció továbbjártása mellett egyelőre nem tervezünk új bemutatót. Az idén szeptember 15—16-án a bukaresti Nemzeti Színház vendégszerepel Szegeden.

A társulati ülésen *Szabó G. László* a megyei és a városi pártbizottság nevében köszöntötte a művészeket, majd azokról a fontos közművelődési feladatokról szólt, amelyek megvalósításában a színház — a maga átteles eszközeivel — rendkívül sokat segíthet. Így például abban, hogy több üzemi dolgozó, illetve egyetemista-főiskolás fiatal látogassa az előadásokat, egyre kevesebben legyenek a városban, akiknek nincs kapcsolatuk a művészetekkel. Sokat tehet a színház a szocialista ember érzés- és gondolatvilágának gazdagításáért, segíthet a szocialista életmód alakításában. *Bögel József* felszólalásában a közművelődés és a színházművészet kapcsolatáról szólt, *Forgó Pál* pedig — az elmúlt évad munkája alapján — a színház helyéről és szerepéről a város kulturális életében.

S. E.

Hétköznapok

Az udvariasság határai

Lehet, hogy a pusztá kényszerűség miatt — mert hogy egyre több autó nyüzsgő ugyanazonokon a keskeny és többnyire rossz útpadkájú országutakon —, de lehet, hogy a tapasztalat hozza: mintha előzékenyekben, udvariasabbak lennének mostanság egymással az autósok. Tudom, most néhányan felkapják a fejüket — nos, ellenpéldákat is tudunk még sorolni, de mégis: mintha megcsillapodtak volna már a „márkalovagok”, mintha kezdenék emberszámba venni egymást az autósok, sőt a gyalogosokat is emberi lénynek tekintik, még olyankor is, ha éppen szeretnének átjutni a zebrán.

Mindezt előrebocsátva szóljunk most arról, hogy az udvariasságnak is vannak túlkapásai. Igen, mert jó néhányszor meghatódtam már attól, amikor egy nagy kamion mögött csoszogva észrevettem a sofőr intető kezét, miszerint előzze nyugodtan, mert amit én látok „földszintes” kocsiából, azt ő a magasból felmérte már: előzhetek. De egyszer ez az udvarias kezlegyintés igen csúnya helyzetbe hozott, alighanem túlbecsülte merészségemet az országutak kamionos vándora, s azt gondolta, hogy szeretek százúszlással előzni. Hát nem így van, s majdnem palacsinta lett belőlünk. Azóta óvatosan fogadom az effajta udvariasságot, s ha el is fogadom és barátságos integetéssel jelzem köszönetemet, azért csak a magam feje után próbálok mérlegelni. Hasonlatos esetnek voltam tanúja minap, amikor kikapcsolták a villanyrendőrt a József Attila sugárút és Nagykörút sarkán. Igaz, hogy csak a közlekedés szabályait kell ismerni és szó szerint betartani ahhoz, hogy ilyen nagyforgalmú kereszteződésben is tartós maradjon a rend, viszont valaki elkezdett udvariaskodni. Azt csak helyeslem, hogy éppenséggel egy autóbust akart udvariasságával segíteni a dugón, de a busz mögötti kocsi is megindult, gondolván, rá is vonatkozik az engedékenység. Szerencsére jó volt a fékjük, így csak a haja állt éneknek annak, aki mindezt végignézte. Vagy hasonlóképpen számtalanszor megtörténik, hogy a kétsávos, a KRESZ szerint párhuzamos közlekedésű utcákon — mint például a Nagykörút — az egyik sávban haladó autó előzékenyen átengedi a gyalogosokat, s a mellé érkező pilóta erről nem hajlandó tudomást venni, s csaknem ott marad az udvariasságban bízó, hiszékeny járókelő.

Csinján hát az udvariassággal, legalábbis addig, amíg mindannyian nem vagyunk birtokában ennek a jótulajdonságnak. Mert a szabályok világosak, s ha betartjuk, az biztosan nem okoz semmi keveredést a közlekedésben.

Színes babák?

A második félfévre ígérte a kereskedelem, hogy Magyarországon is kaphatók lesznek végre a szép, színes frottir bébiruhák, amelyeket a Békéscsabai Kötöttárnyvár termel. És meg is jelentek, igaz, hogy még nem annyi van belőlük, amennyi kellene, szerencse dolga, hogy akkor tér-be kismama az üzletbe, amikor még nem kapkodták szét a készletet. És színesek is ezek a ruhák, hajaj, de színesek! Boldogan vittem magam is haza egy piros rugdalózót, megcsodáltam mindenkiel, aki csak arra járt, hogy lám-lám milyen szép, izléselet és ilyen olcsót lehet ma már kapni nálunk is.

Addig tartott az öröm, míg el nem „pirult” a mosóvíz. Ha hiszik, ha nem, az aprócska bábiholmi úgy ereszi a színt, hogy az ember nem hisz a szemének. Különböző reklámokon láttuk már barnában, narancssárgában, világoskékben ezeket az aranyos kis rugdalózókat, de jogos az aggodalom: ha azok is így tartják a színüket, ugyancsak színes egyéniségeké válnak újszülött csimotánk!

Szöke Mária

Tó az utcában

Csatornázási problémákról ír Szekeres Ferenc Algyó városrészből (Alkotmány utca 20.). Utcájukban — mint írja — van ugyan csatorna, de az nem alkalmas arra, hogy a csapadékvíz elvezesse. Különösen rossz a helyzet az utca közepén, mivel ez, mintegy fél méterrel alacsonyabb, mint a két vége. Így aztán kiadós esőzés után ez a szakasz víz alá kerül néhány napig — mindez sok kellemetlenséget okoz az itt lakóknak. Levélírónk szeretné megtudni, kihez fordulhat panaszával.

Segítettek Szerkesztői üzenetek

Nem kapta meg időben Kecskemétről édesanyja levélét Erdős Pálné (Ságvári-telep, Négyház u. 2.) nyugdíjas olvasónk, így az állomáson nem is tudta fogadni. A 87 éves asszony egyedül topogott a pályaudvar előtt, amikor jószívű emberek a buszmegeálláshoz kísérték, és ott a felszállásnál is segítettek. Így találta meg végül a lánya lakását. Erdős Pálné ezúton szeretné megköszönni a segítőkész emberek szívességét.

Válaszol az illetékes

Augusztus 8-ai Postaládánkban Csoportosan a fogorvoshoz címmel Faján Józsefné panaszát közzöltük. Azt kifogásolta, hogy gyermekét — délelőtti elfoglaltsága miatt — nem tudja fogorvoshoz vinni. Erre dr. Dudás Béla városi főorvos válaszolt. Levéléből kitűnik, hogy Faján Józsefné panaszát tévedésen alapulnak. A Lenin körúti rendelőben valóban csak felnőtteket látnak el, ám az Ifjúsági Rendelőintézetben naponta reggel fél 8-tól 12 óráig fogadják fiatal betegeket — beleértve az óvodásokat is. Az óvodás gyermekeket évente egyszer csoportosan is elviszik az óvónók a fogorvoshoz, általában az iskolai szünetekben.

melék még mindig a helyszínen van — sőt még egy öt-hat méter hosszú gázcső is. Kataliszky György (Bem u. 24.) azt kéri szerkesztőségünkbe küldött levelében, hogy szállítsák el az illetékesek ezeket az anyagokat.

Titusvilletől Szegedig

Az egyetemes emberi haladás szolgálatában, a modern ipar és közlekedés nélkülözhetetlen anyagaként, a kőolaj 115 éve kezdte meg világhódító útját. Igaz, hogy régóta ismert anyag, emlegeti már Hérodotosz, Plinius pedig *Agriantum*ról tesz említést, ahol bőségesen terem kőolaj. A bakui naf-takítórészekről Marco Polo számol be elsőnek a világban. Ezek a természetes feltörések még nem adnak jelentős mennyiségeket, legalábbis annyit nem, amennyit a korabeli igények minden jelentősebb megerősítés nélkül el nem fogyasztanának. A kőolajbányászat, s ezzel együtt a kőolajipar története tulajdonképpen csak az 1859-es évvel kezdődött, amikor Drake megkezdte Pennsylvániában az első olajkút fúrását.

A kőolajbányászat alapjait tulajdonképpen a sóbányászok teremtették meg azzal, hogy a 18. század vége felé több helyen közvetlen a föld felszíné alatt ásványolaj-előfordulásokra bukkantak. Samuel Kier is hasonló tapasztalatokat gyűjtött, amikor 1857-ben az Alleghany folyó környékén só után kutatott. Kier, aki egyébként jó üzleti érzéssel is rendelkezett, megvizsgáltatta a sűrű, zöldesfekete folyadékot, és az indiánoktól elesett tapasztalatokat felhasználva, New Yorkban gyógyszerként hozta forgalomba. Ő volt az első, aki arra is rámutatott, hogy az általa forgalomba-hozott anyag világításra is alkalmas. Erre annál is inkább „ráharapott” a kereskedelem, mert a viaszgyertyák és a bánaolaj az igények rohamos emelkedése miatt eléggé megdrágult. Kier olyan hatalmas reklámhadjáratot csapott a kőolaj mellett, hogy az általa alapított Pennsylvania Rock Oil Company 1858 májusában szerződött Drake-et, hogy Titusville mellett megszervezze a fúrásokat. Közél egy évbe került, mire beszerzték a szükséges szerszámokat, és biztosítani tudták a megfelelő szakembereket. A nagy munka, a korszakos alkotás első lépése 1859. április 1-én kezdődött, amikor a gyalulatlan deszkából készült, kezdetleges technológiájú első fúrótorony működésbe kezdett. A berendezések igen kezdetlegesek voltak. Egy kimustrált ócska gőzgép, az ütfúró emelésére kenderkötél, facsigák az első eszközök, amelyekkel Drake az ember feletti munkához látott. Júniusban már 12 méter mélységnél tartottak, amikor kemény sziklarétegbe ütköztek, ha komoly nehézségek árán is, de ezt az akadályt is leküzdötték. A megfeszített munkának nehezen és sok nélkülözés árán, de megértett a gyümölcse. 1859. augusztus

27-ről 28-ra virradó éjjel, 23 méter mélységből sűrű fekete folyadék buggyant elő, majd a fúrás lyuk száját elhagyva lassan szétterült a föld felszínén. Drake hűséges segítőtársa, Smith fúrómester is éjt-nappalá téve dolgozott a siker érdekében. Tehát 115 évvel ezelőtt, ezen a napon, augusztus 28-án született meg a kőolajbányászat. Az első olajkút gazdag hozama további kutak létesítésére serkentette a vállalkozást, és megindult a tervszerű feltáró munka, de már Drake nélkül, aki a kapitalista pénzügyvilágban hamarosan elszegényedett, és mindenkitől elfeledve, a legnagyobb nyomorban halt meg.

Az ütfúrásos módszert Európában elsőnek a galíciai olajmezőkön Lukaszewics alkalmazta, ahonnan a 19. század második felétől az Osztrák—Magyar Monarchia petroleumszükségletét biztosította.

A hazai kutatások nem sokkal Drake eredményei után Zsigmond Vilmos közreműködésével kezdődtek Erdélyben. Titusville és Szeged között a kőolajbányászatnak sok, jeles állomását tartjuk számon, de ezek közül had álljon itt emlékeztetőül az itteni 15—16 éves múlt, amelynek kezdetén történt földtani vizsgálatok eredményei alapján kezdték fúrni az első kutat Szeged határában, 1905 júniusában. Az elmúlt kilenc esztendő alatt a kutatás teljes képet adott az olajkincsről, a folyamatos termelésé a vézészerep.

Bátyai Jenő